

Výzva MAS Český Západ - OPZ – Sociální služby a další programy – II

Příloha č. 6 Popis podporovaných aktivit výzvy

Aktivity v oblasti sociálního začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených musí mít vždy **přímý dopad na cílové skupiny**, tj. jsou zaměřeny na přímou práci s cílovými skupinami. V projektech je možné spolu s aktivitami souvisejícími s přímou prací cílovými skupinami podpořit i aktivity zaměřené na strategickou/koncepční/metodickou činnost (např. jednou z aktivit projektu může být vytvoření metodiky pro práci s konkrétní cílovou skupinou apod., ale zároveň projekt musí obsahovat aktivity, které v přímé práci s cílovou skupinou ověřují vytvořenou metodiku).

Stejně tak je možné v projektech podporovat vzdělávací aktivity pro cílové skupiny, ale opět jen spolu s aktivitami zaměřenými na komplexnější podporu cílových skupin (např. jednou z aktivit projektu může být vzdělávání cílových skupin, ale zároveň projekt musí obsahovat další aktivity tak, aby podpora cílových skupin byla komplexní).

1.1. Sociální služby

Budou podporovány uvedené druhy sociálních služeb pro vymezené cílové skupiny se zaměřením na návrat těchto osob zpět do společnosti a na trh práce, na udržení se na trhu práce a na umožnění přístupu ke službám podporujícím návrat na trh práce¹.

Způsobilé aktivity a s nimi spojené výdaje jsou pouze takové, které jsou zaměřené na podporu a financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních druhů a forem sociálních služeb, a to v rozsahu stanoveném základními činnostmi² u jednotlivých druhů sociálních služeb. Jejich výčet a charakteristiky jsou uvedeny v části třetí, hlavě I, díle 2 až 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a v prováděcí vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Bude podporováno poskytování pouze těch sociálních služeb, které jsou registrovány v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a které jsou zároveň součástí sítě sociálních služeb uvedené ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb příslušného kraje (popř. obce).

Budou podporovány pouze sociální služby poskytované **terénní a ambulantní formou**. Jako **pobytové** budou podporovány jen **odlehčovací služby a krizová pomoc** podle § 44 a § 60 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Součástí nákladů vztahujících se k poskytování sociální služby mohou být i náklady na **celoživotní vzdělávání pracovníků poskytovatele sociální služby**, a to za podmínky, že toto vzdělávání přímo souvisí s poskytováním základních činností sociální služby a současně je oblast vzdělávání pracovníků poskytovatele služby upravena v rámci vydaného Pověření v souladu s Rozhodnutím Komise č.

¹ Nebudou podporovány sociální služby určené osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, tj. zejména sociální služby pro seniory.

² Fakultativní činnosti (činnost navazující na poskytování základních činností sociální služby) nehuspodářské povahy lze do projektu zahrnout, avšak je třeba je jednoznačně odlišit od základních činností sociální služby. Fakultativní činnosti budou financovány mimo režim veřejné podpory, zatímco základní činnosti sociální služby jsou financovány formou vyrovnávací platby v souladu s Rozhodnutím Komise č. 2012/21/EU. Více k problematice fakultativních činností viz Doporučený postup MPSV č. 4/2013 k zajišťování fakultativních činností při poskytování sociálních služeb k § 35 odst. 4 zákona č. 108/2006 S., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

2012/21/EU. Pro účely podpory sociálních služeb v rámci této výzvy se celoživotním vzděláváním pracovníků poskytovatele sociální služby rozumí:

- vzdělávání sociálních pracovníků v souladu s § 111 zákona o sociálních službách, a to maximálně v rozsahu 24 hodin za kalendářní rok,
- vzdělávání pracovníků v sociálních službách v souladu s § 116 odst. 9 zákona o sociálních službách, a to maximálně v rozsahu 24 hodin za kalendářní rok,
- vzdělávání vedoucích pracovníků, a to maximálně v rozsahu 24 hodin za kalendářní rok.

Budou podporovány tyto druhy sociálních služeb:

- Odborné sociální poradenství - § 37** (občanské poradny, manželské a rodinné poradny, poradny pro osoby se zdravotním postižením, pro oběti trestných činů a domácího násilí, poradenství ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu, poradenství osobám, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností atd.); v rámci odborného sociálního poradenství budou podporovány i **mobilní terénní týmy** poskytující odborné sociální poradenství
- Terénní programy - § 69** (poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy; služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatelé návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách a jiné sociálně ohrožené skupiny; cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života)
- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - § 65** (poskytované rodinám s dětmi, u nichž je ohrožen vývoj dítěte v důsledku dopadů dlouhodobé krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u nichž existují další rizika ohrožení vývoje dítěte)
- Raná péče - § 54** (poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu; služba je zaměřená na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby); služby poskytované rodinám s dítětem se specifickými potřebami umožňují rodičům a pečujícím osobám sociální začlenění a působí preventivně proti jejich sociálnímu vyloučení (rodiče a pečující osoby se mohou díky podpoře služeb rané péče snadněji zapojit do sociálního, pracovního a ekonomického života společnosti)
- Krizová pomoc - § 60** (poskytovaná na přechodnou dobu osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou sociální situaci vlastními silami; krizová pomoc obvykle nespočívá pouze v jednorázové pomoci člověku v akutní krizi, ale zahrnuje několik intervencí s osobou v krizi, včetně jejího předání do následné péče, pokud to její stav vyžaduje); u této služby sociální prevence bude podporována i pobyťová forma jejího poskytování
- Kontaktní centra - § 59** (nizkoprahová zařízení pro osoby ohrožené závislostí na návykových látkách; cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek)

- g) **Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - § 62** (pro účely této výzvy bude podporována pouze cílová skupina osob ve věku od 15 do 26 let³ ohrožených společensky nežádoucími jevy s důrazem na podporu jejich sociálního začleňování a zvyšování kompetencí k uplatnění se na trhu práce); cílem služby je zlepšit kvalitu života těchto osob předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace (Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež mohou poskytovat sociální službu i cílové skupině osob mladších 15 let, avšak z prostředků OPZ budou hrazeny jen výdaje nezbytné pro práci s cílovou skupinou osob ve věku od 15 do 26 let. Poskytovatel při kontrole doloží, že dotace byla využita pro práci s podporovanou cílovou skupinou (poskytovatel vede samostatnou evidenci cílové skupiny podporované z OPZ))
- h) **Sociální rehabilitace - § 70** (soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí); u této služby sociální prevence bude podporována pouze terénní a ambulantní forma jejího poskytování
- i) **Sociálně terapeutické dílny - § 67** (pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce; cílem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie)
- j) **Služby následné péče - § 64** (poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly lůžkovou péči ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstinuují); u této služby sociální prevence bude podporována pouze ambulantní forma jejího poskytování
- k) **Podpora samostatného bydlení - § 43** (poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění)
- l) **Osobní asistence - § 39** (pro účely této výzvy poskytovaná pouze osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického onemocnění nebo zdravotního postižení)
- m) **Odlehčovací služby - § 44** (poskytované osobám pečujícím v jejich přirozeném sociálním prostředí o osoby se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení); u této služby sociální péče bude podporována i pobytová forma jejího poskytování

³ Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež mohou poskytovat sociální službu i cílové skupině osob mladších 15 let, avšak z prostředků OPZ budou hrazeny jen výdaje nezbytné pro práci s cílovou skupinou osob ve věku od 15 do 26 let. Poskytovatel při kontrole doloží, že dotace byla využita pro práci s podporovanou cílovou skupinou (poskytovatel vede samostatnou evidenci cílové skupiny podporované z OPZ).

1.2. Další programy a činnosti v oblasti sociálního začleňování

Jedná se o programy a činnosti se společensky prospěšným charakterem (nikoli komerčním), které mají příznivý dopad na osoby z cílových skupin v území MAS.

Podporovány budou programy a činnosti realizované v přirozeném sociálním prostředí osob z cílových skupin, tj. aktivity realizované terénní nebo ambulantní formou. Musí být zajištěno, že se skutečně jedná o **programy a činnosti nad rámec základních činností sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách - nelze podporovat programy, které mají charakter sociální služby, avšak nejsou jako sociální služba registrovány!**

Budou podporovány zejména následující programy a činnosti:

- a) Programy prevence a řešení problémů především **v sociálně vyloučených lokalitách**⁴ zaměřené na rizikové jedince či skupiny osob žijící v extrémně nepříznivých životních podmínkách a na sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachatelé nebo oběťmi trestné činnosti, nebo kteří již spáchali trestnou činnost. Jedná se o programy sekundární a terciální prevence sociálně patologických jevů a příčin kriminogenních situací, prevence kriminality a ochrany veřejného pořádku⁵, včetně podpory účasti členů komunity na předcházení rizikových situací a řešení problémů ohrožených osob (např. zavádění koordinovaného přístupu k prevenci kriminality, tvorba obecních plánů prevence kriminality se zapojením komunity, asistenti prevence kriminality⁶, asistence obětem trestných činů při jednání s policií, soudy a dalšími úřady, mentoring, preventivní programy pro mladé osoby 15+ a rodiny s dětmi, např. vzdělávání, aktivizační, asistenční a motivační programy, pomoc v krizových životních situacích, sociálně-terapeutické pobyty realizované formou příměstských táborů⁷).
- b) Aktivity směřující k podpoře **mladým lidem ze sociálně znevýhodněného prostředí** při vstupu do samostatného života po ukončení nebo i v průběhu jejich vzdělávání (zejména pokud pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí, náhradní rodinné péče nebo ústavní péče, tj. školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popř. jiných zařízení pro péči o děti a mládež). Jedná se o činnosti zaměřené na podporu fungování cílové skupiny v přirozeném sociálním prostředí a podporu v jejím začlenění se do běžného života a na trh

⁴ Doporučujeme vycházet z Gabalovy Mapy sociálně vyloučených lokalit (<http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz/analiza-socialne-vyloucenych-lokalit-v-cr-1?highlightWords=mapa+svl>). V případě, že se na území MAS nenachází sociálně vyloučená lokalita, musí MAS existenci problémů spojených se sociálním vyloučením identifikovat ve své SCLLD.

⁵ Nejedná se o situační prevenci kriminality ve smyslu zavádění kamer a dalších bezpečnostních a ochranných prvků nebo o realizaci přednášek na téma bezpečnosti pro širokou veřejnost apod.

⁶ V rámci prevence kriminality budou podporovány aktivity, které jsou v souladu s Metodikou výběru, přípravy a činnosti asistentů prevence kriminality (APK) vydané Ministerstvem vnitra ČR viz <http://www.mvcr.cz/clanek/metodika-vyberu-pripravy-a-cinnosti-asistentu-prevence-kriminality.aspx> a <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-metodickych-doporuceni-vyzvy-programu-prevence-kriminality-na-rok-2015.aspx> v části C3. V této výzvě nebudou podporovány rekvalifikační kurzy vztahující se k prevenci kriminality, do projektu vstupují již proškolení APK, nebude podporováno jejich vstupní, ale pouze průběžné vzdělávání. Vstupní vzdělávání nových APK je v gesci MV ČR (speciální dotační titul na podporu a vzdělávání APK), případně dalších vzdělávacích institucí poskytujících shodné typy vzdělávání. **Náklady na absolvování vstupního vzdělávání APK nejsou způsobilé v této výzvě** (kurz MV ČR není akreditován). **Způsobilé výdaje projektu:** mzdy, provoz, výstroj APK atd. (viz metodika MV ČR). **Oprávnění žadatelé:** pouze obce, kde působí obecní policie (v obcích s udělenou výjimkou, kde je dohoda s PČR, nemohou být APK v projektech OPZ podpořeny, případná podpora bude v gesci MV ČR). ŘO OPZ bude s MV ČR konzultovat případné příjemce v OPZ s cílem zabránění duplicitní podpoře.

⁷ Jedná se o sociálně-terapeutické pobyty zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů, které jsou určeny především pro rizikovou mládež. Cílem je umožnit cílové skupině zažít jiný model fungování, než který běžně zná díky znevýhodňujícímu prostředí, ve kterém žije. Příměstské tábory by svým zaměřením měly přispívat k podpoře sociálního a osobnostního rozvoje a k ochraně před působením negativních vlivů.

práce.⁸ Aktivita zohledňují specifické potřeby cílové skupiny těchto osob (sociálně znevýhodněné prostředí, předchozí ústavní péče nebo náhradní rodinná péče apod.). Například může jít o realizaci vzdělávacích aktivit na podporu rozvoje psychosociálních a praktických dovedností, právního povědomí, posílení osobních kompetencí s cílem začlenění do běžné společnosti, zapojení cílové skupiny do realizace komunitních aktivit, programy rozvíjející kompetence v oblasti finanční gramotnosti a prevence zadluženosti, možnosti uplatnění se na trhu práce, zvyšování kvalifikace, získání odpovídajícího bydlení, mentoring, vrstevnická pomoc (peer programy), doprovázení a asistence při přechodu do samostatného života apod.

- c) Aktivita a programy sekundární a terciární prevence pro **osoby s chronickým duševním onemocněním** a jejich rodinné příslušníky, mimo zdravotnické služby a péči (programy rozvíjející dovednosti a schopnosti potřebné pro každodenní život, schopnost zacházet se svou nemocí, udržování přirozených sociálních vztahů a vazeb, samostatné rozhodování o způsobu vlastního života, zvyšování kompetencí v oblasti orientace v nabídce služeb, programů a sociálního zabezpečení pro cílovou skupinu, vedení k samostatnému využívání veřejných služeb, specializované právní poradenství, svépomocné a aktivizační programy atd.).
- d) Aktivita a programy sekundární a terciární prevence pro **osoby ohrožené závislostmi** na návykových látkách, včetně gamblingu a závislosti na PC hrách, mimo zdravotnické služby a péči (programy zaměřené na minimalizaci zdravotních a sociálních rizik u osob užívajících drogy nebo drogou ohrožených a rizik spojených s hazardním hraním, svépomocné a aktivizační programy, adiktologická psychosociální intervence, doléčovací programy pro osoby, které opouštějí terapeutickou komunitu, aktivity zaměřené na integraci do pracovního života atd.).
- e) Programy pro **osoby opouštějící zařízení pro výkon trestu odnětí svobody**, pro **osoby ve výkonu trestu** a pro **osoby s alternativními tresty** (pachatelé trestné činnosti), probační a resocializační programy⁹ a programy zaměřené na pachatele domácího násilí s cílem předcházení jejich dalšího násilného chování (programy sociálního výcviku a rozvoje sociálních a osobních dovedností s cílem sociální integrace, nalezení zaměstnání, psychologické poradenství atd.).
- f) **Motivační programy přispívající k sociálnímu začlenění nebo k prevenci sociálního vyloučení** osob v nepříznivé sociální situaci (rozvoj psychosociálních a praktických dovedností, posilování osobních kompetencí v běžném životě, podpora právního povědomí a sebedůvěry s cílem začlenění do běžné společnosti a na trh práce, vzdělávání v oblasti finanční gramotnosti, posilování rodičovských kompetencí, získávání základních sociálních a profesních dovedností a schopnosti uplatnit se na trhu práce¹⁰, společenské začlenění osob vystavených institucionalizaci, obnovení, upevnění či zprostředkování kontaktu s přirozeným sociálním prostředím, pomoc při uplatňování práv a zvládání zátěží běžného života, programy učení se hodnotám v oblasti svobody a odpovědnosti jednotlivce, doprovody při jednání s institucemi atd.).

⁸ Nebudou podporovány aktivity, které mají podobu ubytovacích/pobytových služeb pro cílovou skupinu.

⁹ Jedná se pouze o programy akreditované Ministerstvem spravedlnosti ČR. Např. asistence a doprovázení při odchodu z výkonu trestu odnětí svobody či při vykonávání alternativního trestu (spolupráce se sociálními kurátory, s Probační a mediační službou ČR při znovu začlenění osoby z cílové skupiny do společnosti a na trh práce).

¹⁰ V případě aktivit, které svou povahou spadají do opatření v oblasti zaměstnanosti, se žadatel musí řídit podmínkami platnými pro aktivitu 3. Podpora opatření v oblasti zaměstnanosti. Podpora uplatnění na trhu práce formou příspěvku na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatelům může zakládat veřejnou podporu.

- g) Programy a aktivity **v oblasti sociálně-právní ochrany dětí¹¹** zaměřené na preventivní programy na podporu rodiny, aktivity směřující k obnovení narušených funkcí rodiny a vedoucí ke stabilizaci rodiny, rozvoj aktivit podporujících komunitní práci a zapojování zdrojů komunit do řešení situace ohrožených rodin atd.
- h) Aktivity zaměřené na podporu **pečujících osob a neformální péče** (tj. péče poskytovaná osobě závislé v rámci rodin nebo komunit osobami blízkými - rodinnými příslušníky, příbuznými nebo známými) a **sdílené péče** (tj. kombinace péče poskytované profesionálními poskytovateli a neformálními pečovateli), včetně rozvoje **domácí paliativní péče** (terénní mobilní týmy, vzdělávání a poradenství pro osoby pečující apod.). Dle kvalifikovaných odhadů je významná část veškeré sociální a zdravotní dlouhodobé péče poskytována rodinnými příslušníky nebo jinými pečujícími. Podporovány budou zejména **podpůrné služby určené pro pečující osoby** - sociální práce, psychoterapeutická podpora, edukace a specifické poradenství v oblasti kombinování formální a neformální péče, možností využívání podpůrných sociálních služeb, jednání s úřady, organizace a pomoc při zvládání přímé péče (supervize, odborné techniky přímé péče), pomoc s péčí o domácnost, řešení finanční situace, rozšíření kvalifikace, kombinování péče se zaměstnáním, či s návratem na trh práce po ukončení péče, právní poradenství, dále podpora pečující osoby ze strany sociálních pracovníků obcí, úřadů práce a nemocnic (zvyšování personální kapacity sociálních pracovníků, kteří mohou pečujícím osobám poskytnout podporu a poradenství, zřízení pozice koordinátora podpory, tj. sociálního pracovníka na obcích, který bude pomáhat pečujícím osobám zajistit vše potřebné pro svou činnost, zvyšovat kompetence a znalosti pečujících osob pro řešení problémů spojených s péčí o osobu závislou atd.). Cílem je zmírnění znevýhodnění pečujících osob na trhu práce, které je spojené s poskytováním neformální péče, rozvoj vzájemné provázanosti a sdílení péče mezi formálními poskytovateli, neformálními pečovateli a službami zaměstnanosti, a zvýšení informovanost pečujících osob o svých možnostech.
- i) Aktivity zaměřené na **předcházení ekonomické nestability** osob z cílových skupin - posilování finanční gramotnosti osob ohrožených předlužeností, finanční plánování a řešení zadluženosti, zvyšování příjmů, snižování dluhů na bydlení, dluhové poradenství včetně zpracování insolvenčních návrhů¹², zvyšování kompetencí v oblasti hospodaření domácnosti včetně finančního plánování a praktických nácviků (např. trénink schopnosti čelit impulsivnímu nakupování či manipulaci v souvislosti s poskytováním úvěrů apod.), zvyšování sociálních a profesních dovedností a kompetencí v oblasti hledání a udržení stabilního zaměstnání, aktivity zaměřené na spolupráci partnerů na místní úrovni včetně spolupráce se zaměstnavateli při řešení problémů spojených se zaměstnáváním pracovníků s exekucemi atd.
- j) Aktivity zaměřené na **rozvoj sociálního/dostupného/podporovaného/prostupného bydlení** jako prevence prostorového vyloučení vzniku sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví. Podporované aktivity se týkají řešení problematiky bydlení prostřednictvím podpory sociální práce s klienty - preventivní, následné a doprovodné služby pro osoby ohrožené ztrátou bydlení, např. programy prevence ztráty bydlení a znovu začlenění do bydlení, aktivity k zabránění nedobrovolnému vystěhování osob z bydlení, participativní metody využívající spoluúčasti klientů na rozhodování a realizaci aktivit (institut domovníka dle metodického podkladu MV ČR viz <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-metodickych-doporuceni-vyzvy-programu-prevence-kriminality-na-rok-2015.aspx> v části H, klientské domovní samosprávy - projektové žádosti na podporu institutu domovníka je nezbytné předem projednat s danou

¹¹ Jedná se pouze o aktivity, které nejsou současně podporovány ze státní dotace na výkon sociálně-právní ochrany dětí.

¹² V souladu s novelou zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

obcí, je-li žadatelem jiný subjekt než přímo obec¹³), zavádění case managementu a jiných forem koordinace, zvyšování sociálních kompetencí vzhledem k udržení bydlení, bezproblémového užívání bytu a přijetí adekvátního bydlení jako důležité hodnoty, podpora ekonomického a ekologického životního stylu (omezení plýtvání, hospodárný životní styl), síťování a multidisciplinární spolupráce, správa dluhu atd. Podpora není určena na investice do sociálního bydlení (rekonstrukce, modernizace, nákup dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku), na vybavení bytů (umyvadlo, sprcha, vana, WC, kuchyňská linka, varná deska, trouba apod.), na opravy a údržbu, na nájemné a kauce atd. Aktivita musí být vždy zaměřena na přímou podporu cílové skupiny osob (klientů), nikoli pouze na vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení. Projekty, jejichž součástí bude i vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení, budou vždy pilotními, aktivita musí mít primárně přímý dopad na cílové skupiny osob (klientů).

- k) Aktivita podporující **mimosoudní způsob řešení konfliktů** v oblasti bydlení a pracovně-právních vztahů (programy finančně dostupné mediace, postupného splácení služeb profesionálních advokátů a mediátorů, bezplatná právní pomoc při zadlužení a v oblasti prevence sociálního vyloučení zaměřená na problematiku pracovně-právních vztahů, bydlení, exekucí atd.).
- l) Aktivita přispívající k **boji s diskriminací** (vzdělávací aktivity zaměřené na destigmatizaci cílové skupiny, na informování o příčinách, formách diskriminace a způsobech prevence a odstraňování diskriminace, poskytování poradenství cílovým skupinám týkající se nediskriminace a rozvoj různých forem služeb pro oběti diskriminace, např. služby bezplatných právních poraden včetně zastupování před soudem za účelem zajištění ochrany a pomoci obětem diskriminace, řešení případů diskriminace soudními i mimosoudními prostředky apod.). Aktivita musí být vždy zaměřena na přímou podporu cílové skupiny osob (klientů). Nebude podporována realizace kampaní a dalších osvětových aktivit bez vztahu k přímé podpoře cílové skupiny a konkrétnímu území MAS.
- m) Aktivita místních samospráv při **optimalizaci zajištění činností a výkonu sociální práce na svém území** - podpora profesionální realizace sociální práce jako činnosti zaměřené na pomoc jednotlivcům, skupinám či komunitám zlepšit nebo obnovit jejich schopnost sociálního fungování v jejich přirozeném prostředí (podpora využití specifických metod a technik sociální práce a individualizovaného přístupu, podpora výkonu sociální práce se zaměřením na identifikaci potřeb osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na úrovni odborných postupů při případové práci, metodické činnosti a koordinaci nástrojů pomoci apod.). Bude podporován výkon sociální práce na obcích (typu I., II. i III.)¹⁴, včetně jeho

¹³ Žadatel v projektové žádosti popíše způsob, jakým byla žádost na podporu institutu domovníka projednána s obcí, kde má být institut domovníka realizován.

¹⁴ Realizovat činnosti sociální práce mohou na základě svého rozhodnutí rovněž místní samosprávy (obce I. typu). Základním cílem sociální práce je zajištění, resp. podpora „sociálního fungování“ klienta (jednotlivce, skupiny, či komunity) v životě obce. Základní rolí sociálních pracovníků je udržet rovnováhu ve vztahu klient a jeho prostředí (obec). Intervence sociálního pracovníka při porušení rovnováhy může směřovat jak ke změně u klienta, tak i ke změně života v obci (např. změna sociálního prostředí). Sociální pracovník by měl svou činnost vykonávat převážně v přirozeném prostředí klientů.

U obcí II. typu se jedná o výkon přenesené působnosti podle zákona č. 111/2006 Sb., o hmotné nouzi, u obcí III. typu podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. U obcí I. typu není legislativní opora výkonu v přenesené působnosti, nicméně všechny typy obcí mají možnost výkonu sociální práce v samostatné působnosti. Místní samosprávy se mohou rozhodnout zaměstnávat sociální pracovníky (kteří splňují kvalifikační podmínky podle cit. zákona) a vykonávat na svém území činnosti sociální práce. Nebo obce II. typu (pokud by nastala dohoda na úrovni samospráv) mohou zaměstnávat sociální pracovníky k výkonu sociální práce na území obcí I. typu.

dostatečného personálního zajištění. Podporovány budou především preventivní aktivity směřující k pozitivní změně v daném území obce, posilování vzájemných vazeb a spolupráce mezi obyvateli, organizacemi a institucemi. Důraz by měl být kladen především na znalost místního prostředí, dostupnosti a kapacit sociálních služeb a vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi sociálními pracovníky a dalšími aktéry. Podporovány budou projekty zaměřené na participativní metody práce s klienty (zapojování klientů do rozhodování) a s osobami/skupinami osob, které jsou ohroženy sociálním vyloučením, rozvoj síťování služeb, multidisciplinární spolupráce atd. Součástí nákladů projektu mohou být i náklady na **celoživotní vzdělávání sociálních pracovníků na obcích** v souladu s § 111 zákona o sociálních službách, a to v rozsahu minimálně 40 hodin za celé období realizace projektu.¹⁵

Doplňkově budou k výše uvedeným programům a činnostem podporovány i **aktivity místních subjektů působících v oblasti sociálního začleňování při koordinaci a síťování sociálních služeb a dalších navazujících služeb a programů** podporujících sociální začleňování a prevenci sociálního vyloučení a programů zaměřených na vznik a rozvoj specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách.¹⁶ S ohledem na to, že projekty v rámci této výzvy musí mít vždy přímý dopad na cílovou skupinu osob (klientů), procesy koordinace a síťování nemohou být podporovány samostatně, ale pouze ve vazbě na přímou práci s cílovými skupinami osob (klienty).

V této výzvě nejsou podporovány projekty zaměřené na tvorbu střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb obcí / příp. akčních plánů (tj. zavádění, realizace, sledování a vyhodnocování procesů střednědobého plánování) a na procesy související s vytvářením sítí sociálních služeb ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (tj. síť sociálních služeb jako součást střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje).¹⁷

Sociální pracovník vyhledává klienty v jejich přirozeném prostředí, provádí posouzení životní situace klienta, individuální plánování cílů klienta a kroků, které povedou k jejich naplnění, zplnomocňuje klienty, aby dokázali sami ovlivňovat své sociální prostředí a měnit podmínky svých životů. Sociální pracovník rovněž realizuje činnosti zaměřené na změnu sociálního prostředí klienta, spolupracuje s navazujícími organizacemi při řešení životní situace klienta a spolupodílí se na realizaci preventivních aktivit, jejichž cílem je předcházet vzniku nepříznivých životních situací klientů.

¹⁵ Limit minimálně 40 hodin vzdělávání za období realizace projektu je stanoven s ohledem na překročení hranice pro bagatelní podporu účastníka projektu. Maximální rozsah vzdělávání není omezen. Rozsah vzdělávání bude posuzován individuálně v rámci věcného hodnocení projektové žádosti. Bude posuzována potřeba, účelnost a efektivnost a hospodárnost vzdělávacích aktivit pro sociální pracovníky na obcích. Projektové aktivity musí být primárně zaměřeny na podporu cílových skupin osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených.

¹⁶ Koordinací a síťováním sociálních služeb a dalších navazujících služeb a programů se rozumí procesy spolupráce realizátorů projektů za účelem zefektivnění a zkvalitnění poskytovaných služeb a programů a vytváření inovativních přístupů při řešení problémů cílových skupin. Prostřednictvím vzájemné spolupráce, sdílení zkušeností, koordinace aktivit a síťování budou poskytované služby a další programy komplexněji naplňovat specifické potřeby osob z cílových skupin. Příklady podporovaných aktivit: síťování poskytovatelů zaměřených na práci s vybranými cílovými skupinami, vzájemná výměna a sdílení zkušeností s prací s cílovou skupinou (např. metody a techniky práce), plánování a optimalizace vhodné podpory pro vybrané cílové skupiny osob, zavádění nových postupů v práci s cílovými skupinami, monitoring a evaluace činností a podpory směřované vůči cílovým skupinám atd.

¹⁷ Střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb na obecní úrovni je podporováno v rámci Investiční priority 2.2 OPZ prostřednictvím specifických výzev.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Doplňkově budou dále podporovány i aktivity zaměřené na **vzdělávání pracovníků organizací**,¹⁸ kteří vykonávají přímou práci s klienty (sociální pracovníci a další pracovníci v přímé práci, tj. odborné pracovní pozice hrazené z přímých nákladů, s cílem rozšíření a prohloubení jejich znalostí a dovedností při práci s cílovými skupinami, a to v rozsahu minimálně 40 hodin za celé období realizace projektu.¹⁹

¹⁸ *Vzdělávání zaměstnanců žadatele, partnera nebo dalších subjektů zapojených do projektu může zakládat veřejnou podporu.*

¹⁹ *Jedná se o odborné vzdělávací programy s cílem zvýšení profesních kompetencí pracovníků organizace. Vzdělávání pracovníků organizace žadatel v projektu vždy řádně odůvodní s ohledem na prospěch cílové skupiny klientů.*

Limit minimálně 40 hodin vzdělávání za období realizace projektu je stanoven s ohledem na překročení hranice pro bagatelní podporu účastníka projektu. Maximální rozsah vzdělávání není omezen. Rozsah vzdělávání bude posuzován individuálně v rámci věcného hodnocení projektové žádosti. Bude posuzována potřebnost, účelnost a efektivnost a hospodárnost vzdělávacích aktivit pracovníků organizace. Projektové aktivity musí být primárně zaměřeny na podporu cílových skupin osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených.